

Datum
2020-11-13
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2020-1030

Yttrande

Till
Socialdepartementet

Remiss från Socialdepartementet - Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende – förslag till bestämmelser rörande bl.a. omedelbar placering, sekretess och skolgång (Ds 2020:16)

S2020/05758/SOF

Sammanfattning

Kommunstyrelsen ser överlag positivt på de förslag som presenteras i promemorian men vill dock framhålla några identifierade risker samt lämna vissa synpunkter utifrån ett funktionsstöds- och tillgänglighetsperspektiv.

Yttrande

Kommunstyrelsen ser överlag positivt på de förslag som presenteras i promemorian. Betänkandet och promemorians tar tydligt ställning för att säkra barns rättigheter, den våldsutsatte vuxnes behov av skydd samt tillgodoser att den andre vårdnadshavarens rättssäkerhet beaktas. Förslagen kan även bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen om jämställd hälsa och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kommunstyrelsen vill dock poängtera några risker som identifierats samt lämna vissa synpunkter utifrån ett funktionsstöds- och tillgänglighetsperspektiv.

Risker som identifierats

- Förslaget innebär att det, utöver beslut enligt socialtjänstlagen för den vuxna våldsutsatta, kommer att behöva göras flera nya utredningsinsatser, vilka kan prövas i flera instanser. Kommunstyrelsen befarar att processerna kring handläggningen tar överhanden över arbetet med våldsutsattas och barnens behov av skydd och behandling. Utöver det behöver det övervägas hur processen uppfattas av barn och den våldsutsatta och hur processen kommer att påverka dem.
- Kommunstyrelsen bedömer att den allvarligaste risken är att förslaget innebär att färre barn får skydd. Detta eftersom det enligt förslaget inte räcker med att göra sannolikt att det

finns en risk för barnets hälsa, även behovet av att inte kunna avvakta med placeringen måste uppfyllas. Detta kan vara svårbedömt när den vuxne inte söker hjälp i samband med en särskild händelse eller om det handlar om psykiskt och latent våld. En ytterligare risksituation är att inte alla barn i en syskonskara bedöms uppnå nivån på sannolikhet. De kan ha upplevt situationen olika och också blivit olika behandlade. Om hen lämnar våldsutövaren så måste hen också lämna ett eller flera barn, som det dessutom kan vara svårt att hålla kontakt med så länge hen är på ett skyddat boende. Det finns då en risk att hen stannar kvar längre hos våldsutövaren, vilket drabbar såväl den som utsatts för våld som barnen.

- Kommunstyrelsen menar att det behövs ett mer aktivt arbete kring att medvetandegöra personer som bedöms ha utsatt barn för att bevittna våld att förstå konsekvenserna för barnets utveckling. Det behövs även ett mer aktivt arbete för att förebygga våld och förhindra behovet av placeringar. Utredningen hade inte i uppdrag att lämna förslag kring hur detta ska kunna ske men det är en komplettering som är önskvärd.
- Förslaget om ny bestämmelse i lagen om vård av unga om omedelbar placering i skyddat boende kommer att medföra en betydande ökad administration för kommunen. Kommunstyrelsen menar att det är nödvändigt en ny lagstiftning följs av finansiering som både omfattar behovet av ökade personalkostnader inom kommunen och för höjda placeringsavgifter, vilka blir följden av högre kvalitetskrav. De föreslagna bestämmelserna kommer också innebära kostnader för ökad kompetensutveckling kring barn som upplever våld i hemmet.

Synpunkter utifrån ett funktionsstöds- och tillgänglighetsperspektiv

- Avseende barns placering i skyddat boende med endast en av två vårdnadshavares samtycke är det bra att barn som fyllt 15 år endast får placeras om barnet själv samtycker till det. Dock vill Kommunstyrelsen lyfta flera aspekter som är relevanta i förhållande till barn med funktionsnedsättning. Att endast ange en kronologisk ålder innebär en förmodan att alla uppnått den mognad och utveckling som generellt förväntas av en 15-åring, vilket inte alltid är fallet. Kommunstyrelsen anser därav att det finns skäl för utredningen att i den fortsatta beredningen undersöka huruvida hänsyn även ska tas till barnets utvecklingsnivå och individuella förutsättningar, och inte enbart ålder.
- Avseende kriterierna för omedelbar placering i skyddat boende vill kommunstyrelsen lyfta att det finns en tillgänglighetsproblematik för barn, såväl som vårdnadshavare, med funktionsnedsättning som är i behov av skyddat boende. Socialtjänsten behöver ha tillgång till skyddade boenden med olika utformning, till exempel boenden anpassade till våldsutsatta med funktionsnedsättningar, men många skyddade boenden har idag inte den anpassning som personer med funktionsnedsättning är i behov av. Det behövs ett tydligare resonemang om hur tillgängligheten ser ut i dagens skyddade boenden och vad förslagen kan komma att innebära för kommunerna utifrån detta perspektiv. Kommunstyrelsen föreslår därför att utredningen fördjupar sig i denna fråga för att säkerställa att alla barn, oavsett behov, har tillgång till skyddade boenden som kan möta deras individuella förutsättningar och stödbehov. Detta är såväl en nationell som lokal angelägenhet då det

måste finnas en likvärdighet i tillgången till stöd och skydd oavsett var barnet bor eller befinner sig, något som både barnkonventionen och konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning beskriver.

- Avseende de föreslagna ändringarna i *offentlighets- och sekretesslagen* (2009:400) är en viktig aspekt i sammanhanget att barn och vuxna med funktionsnedsättning ofta har många fler kontakter med myndigheter och olika aktörer än personer utan funktionsnedsättning. Det blir därmed avgörande att sekretess kan hållas vid samtliga nödvändiga kontakter i fall där ett barn eller vårdnadshavare med funktionsnedsättning befinner sig i ett skyddat boende. Kommunstyrelsen stad önskar därför att denna fråga ses över ytterligare, för att kunna säkerställa sekretess i alla led av insatsen.
- Avseende konsekvenser för barn så är barn med särskilda behov extra sårbara då de befinner sig i ännu större beroendeställning. Kommunstyrelsen efterfrågar därför en mer utförlig barnkonsekvensanalys som tydligare visar vad förslagen kan innebära för barn med olika förutsättningar och behov samt kommunernas och andra aktörers möjlighet och förmåga att möta dessa behov.

Ordförande

.....
Katrin Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Anna-Lena Alnerud
.....